

In memoriam

Селимир Селе Јовановић (Крњево, 1926 – Смедерево, 2010)

П ола века присутности и активног учествовања на југословенској/Српској уметничкој сцени вајару Селимиру Селету Јовановићу потврдило је трајно место у српској историји уметности. Посебно је важна улога коју је имао у темељењу ликовне културе Смедерева у годинама после Другог светског рата, како низом самосталних изложби, тако и несебичним педагошким радом и учествовањем у организацији ликовног живота у Смедереву. Од оснивања смедеревског Музеја, нарочито након пресељења у нову зграду 1972. године, на неки начин је имао улогу његовог „доброг духа“ и пријатеља. Као добронамерни саветник, трудио се да унапреди и помогне рад наше установе, како чланством у Управном одбору и Уметничком савету Музеја, тако и као излагач и поклонодавац. Уметничком одељењу поклонио је низ својих скулптура, док је Етнолошком одељењу даривао предмете из своје приватне колекције.

У смедеревски ликовни живот ступио је 1960. године, непосредно по завршетку Вајарског одсека Академије ликовних уметности у Београду, у класи угледног професора Сретена Стојановића. Овенчан Париском наградом, по завршетку студија провео је месец дана у Француској на стручном усавршавању. Исте године запослио се у смедеревској Гимназији као професор ликовне културе, да би од 1976. године наставио да ради у статусу слободног уметника у ревитализованом атељеу у Пионирском парку, некадашњој капели немачког ратног гробља. Током наредних деценија на овом месту је настајала његова уметност: херојска, људска и племенита.

Прву самосталну изложбу приредио је у Смедереву 1962. године, другу 1965. године, након чега су уследиле изложбе у београдској Галерији УЛУС-а – 1967. године, а затим и 1970. године, први пут са скулптурама на музичке теме. У Смедереву је имао укупно једанаест самосталних из-

ложби, од којих је шест приређено у организацији Музеја у Смедереву, са нагласком да су две од ових изложби имале ретроспективни карактер. Последња ретроспектива приређена је 2008. године поводом Дана Музеја у Смедереву.

Уметност Селимира Јовановића надовезује се на праксу југословенске скулптуре прве половине 20. века. Осећање мере и склада античке скулптуре дали су његовом опусу трајно обележје класично-монументалног. Био је веран фигуративној пластици. Приврженост музици је у једном тренутку еволуирала у скулптуру – музику, што представља јединствен екскурс у југословенској/српској скулпторској пракси.

Селимир Селе Јовановић је стварао скулптуре у камену, глини, дрвету, челику, бронзи – како монументалне, тако и скулптуре камерног формата, портрете, медаљоне, рељефе, јавне споменике, спомен-бисте, плакете. Био је члан улус-а од 1965. године, а од 1982. године међународног удружења медаљера ФИДЕМ.

У југословенској, односно српској скулптури друге половине 20. века, заузео је важно место својим скулптурама *Бик*, *Орфеј*, *Сизиф*, *Нарикача*, *Виолончелиста*.

Дело по коме ће Смедеревци памтити Селимира Селета Јовановића, између свега осталог, јесте Споменик жртвама петојунске катастрофе, који је 1973. године постављен у парку између Музеја и Железничке станице, непосредно уз место овог трагичног догађаја. Скулптура *Орач* у Великој Плани (1973) и фонтана *Сунце* у Смедеревској Паланци (1988) такође припадају капиталним остварењима Селимира Селета Јовановића.

Био је један од идејних твораца оснивања Подунавске ликовне групе, 1964. године, која ће у потоњим деценијама умногоме обогатити ликовни живот Смедерева, а чији је рад био препознатљив по *Мајским салонима* као стандардизованој изложбеној ревији. Оснивач је Музичке омладине Смедерева и редовни учесник на изложбама *Скулптура на музичке теме*, које су приређиване широм Србије у организацији Музичке омладине Србије. Скулптуре Селимира Селета Јовановића чувају се у многим музејима бивше Југославије, као и у приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Два пута добитник Октобарске награде општине Смедерево (1967. и 1998), као и Светосавске повеље општине Смедерево (2004), својим обимним уметничким опусом и улогом у креирању културног идентитета савременог Смедерева Селимир Селе Јовановић оставио је неизбрисив печат у културној историји нашег града.